vexilologie

Zpravodaj Vexilologického klubu při ČKD Praha 3,
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

30

Ing. Jaroslav Martykán

VLAJKY A ZNAKY AUTONOMNÍCH OBLASTÍ ŠPANĚLSKA

Po několikaměsíční přípravě a projednávání schválily dne 31. října 1978 obě komory španělských kortesů návrh nové ústavy Španělska, která nahradí dnes již nevyhovující základní zákon z období frankismu. Ve všelidovém referendu 6. prosince 1978 byla nová ústava, podle níž se země stává "parlamentní monarchií", která uzákoňuje "nekonfesnost státu" a také zaručuje autonomii "různých národností uvnitř Španělska", přijata 87,8 % zúčastněných voličů, při cca třetinové abstenci.

Suárezova vláda vypracováním návrhu nové ústavy dokazuje, že to myslí s nastolením buržoazně demokratického režimu v zemi vážně. V říjnu 1977 se po dlouhých a úporných diskusích podařilo Adolfu Suárezovi dohodnout s předáky politických stran a seskupení na programu hospodářských a politických přeměn, který dostal název podle budovy, v níž sídlí vláda, "pakt Moncloa". Na základě tohoto paktu poskytla madridská vláda prozatímní statut vnitřní samosprávy řadě oblastí, který nyní nová ústava uzákonila. Nová španělská ústava uznává právo národnostních skupin i jednotlivých jazykových, historických a kulturních oblastí na určitou míru vnitřní samosprávy, poskytnuté již dříve přiznaným statutem autonomie.

Tím fakticky dochází k plné legalizaci i dosud neoficiálně používaných symbolů jednotlivých oblastí - znaků a vlajek. Hluboké přeměny v politické struktuře Španělska v posledních letech se tak odrážejí i v postupné shovívavosti centrálních orgánů k symbolům autonomistického hnutí, či dokonce i v jejich legalizaci. Zatímco frankistický

režim tvrdě potíral jakékoliv projevy národnostního uvědomování jednotlivých menšin či dokonce požadavky na poskytnutí politické autonomie pro tyto národnosti, nynější vláda je v této otázce podstatně liberálnější a uznává nyní zásadu jednotlivých regionálních vlajek pro autonomní oblasti.[1] / Přesto jsou však zatím dostupné materiály o nových regionálních vlajkách velmi kusé a v některých případech dosud nemáme potvrzeno, že popsaná vlajka již dříve používaná autonomistickým hnutím byla uznána za vlajku dané samosprávné oblasti.

Dne 20. dubna 1978 schválila španělská vláda dekret o poskytnutí statutu dočasné autonomie největší z historických oblastí země, A n d a l u s i i. Tímto rozhodnutím se stala Andalusie (Andalucía, 87 268 km^2, 6 mil. obyvatel, správní středisko Cádiz)[2] / v pořadí již sedmou oblastí s vnitřní samosprávou. Osm jihošpanělských provincií, tvořících tuto oblast (Almería, Cádiz, Córdoba, Granada, Huelva, Jaén, Málaga a Sevilla), si pak 27. května 1978 zvolilo v Cádizu svou prozatímní vládu a prezidenta. Tímto okamžikem vyvrcholilo dlouholeté úsilí autonomistických sil o získání kulturní, hospodářské a politické samosprávy této historicky vyjímečné španělské oblasti.

Autonomistické hnutí v Andalusii výrazně vzrůstalo od období Španělské republiky (1931-1939) a zejména po pádu frankismu. Např. 7. ledna 1978 schválilo tzv. Andaluské parlamentní shromáždění (tj. zástupci 8 andaluských provincií v kortesech) návrh deklarace požadující udělení vnitřní autonomie oblasti. Myšlenka samosprávy byla podpořena miliony obyvatel zejména již při manifestacích u příležitosti tzv. Dne Andalusie. Přes 3 miliony obyvatel vyšly 4. prosince 1977 do ulic andaluských měst manifestovat za právo Andalusanů na sebeurčení. Nejvýraznějším symbolem při těchto manifestacích byla andaluská vlajka, která v řadě případů živelně nahradila na veřejných budovách vlajku španělskou. Originál první andaluské autonomistické vlajky z r. 1918, kterou tvoří tři vodorovné pruhy (zelený, bílý a zelený) o poměru šířek 1:1:1, nesla v čele půlmilionové manifestace v Seville dcera jejího autora a významného andaluského intelektuála a politika Blase Infanteho.[3] /

Andaluský právník, arabista a básník Blas Infante Peréz, který významnou měrou ovlivnil autonomistické hnutí na počátku 20. stol. a v r. 1916 založil i Kulturní centrum

Andalusie, vycházel při svém návrhu z tradičních andaluských vlajek dávné historie.

Po rozpadu Kordóbského kalifátu r. 1031 na 23 drobné emiráty (tzv. taifas) se stala nejdůležitějším nástupnickým maurským státem Sevilla. Její postavení proti křesťanské rekonquestě ze sousední Kastilie však bylo velmi vratké a Sevilla si je uhájila fakticky pouze díky zásahům arabsko-berberských kmenů Almorávidů (do r. 1121, resp. 1147) a později Almohádovců (1121-1169) ze severu afrického kontinentu, které zároveň přispěly ke sloučení takřka celé Andalusie pod žezlem sevillského vládce.[4] V r. 1195 se u Algecirasu vylodila vojska sultána z Marrákeše Jakúba al-Mansúra, která se pochodujíce pod bílými prapory v Seville spojila s jízdou sevillského emíra Ben Senabida. Ten používal, obdobně jako Kordóbský kalifát, zelenou vlajku, jejíž existence se na území Andalusie ("al-Andalús" byl almoravidský název pro maurské Španělsko) odhaduje od 11. stol. Po vítězné bitvě almohádovských a sevillských vojsk nad armádou kastilského krále Alfonsa VIII. (1158-1214) u Alarcosu 19. července 1195 pak ze sevillských minaretů vedle sebe vlály zelené a bílé vlajky jako symbol hrdinství arabských bojovníků z obou stran Středozemního moře.[5] Andalusie se však stala již poslední baštou maurského vlivu na Pyrenejském poloostrově. Po obsazení Sevilly vojsky kastilského krále Ferdinanda III. Habsburského zvaného Svatý (1217-1252) v r. 1248 převzala štafetu maurského panství ve Španělsku Granada. Ta již ovšem na rozdíl od vzdorující Sevilly byla pouhým vazalským státem pod vlivem sousední Kastilie.

Třebaže byl arabský vliv na Pyrenejském poloostrově po celá staletí tolerován a z Córdoby a celé Andalusie se zejména po vytvoření Kordóbského kalifátu stalo kulturní středisko západního islámu a významný zdroj kulturního a vědeckého vlivu v křesťanské Evropě, integračnímu procesu španělských křesťanských států začala existence maurského království vadit. Strach a nedůvěra k muslimům vzrostly zejména poté, co Osmanští Turci vyvrátili roku 1453 Konstantinopol a vztahy mezi křesťany a muslimy se staly napjaté i v samotném Španělsku. Rekonquesta poloostrova byla ukončena r. 1492, kdy byla po křížovém tažení dobyta i vazalská Granada a její území bylo začleněno do nově vzniklé španělské monarchie.[4]

I po obsazení Španěly zůstala dlouho zelená vlajka, symbolizující rozkvět Sevilly a celé Andalusie za maurské vlády, symbolem protišpanělského hnutí. Vlála mj. i nad účastníky povstání v Seville r. 1521, jako výrazu nesouhlasu se španělskou nadvládou jí však používala také andaluská šlechta; v kombinaci s bílou se objevuje např. v r. 1640 na vlajce vůdce andaluské nacionalistické šlechty vévody z Mediny Sidónie, který se prohlásil králem separátního Andaluského království, a v r. 1642 pod zeleno-bílými vlajkami ve svislých pruzích vypuklo ve východní Andalusii ozbrojené povstání vedené Maurem Tahírem al-Húrem.
Oba tyto pokusy o zřízení samostatného andaluského státu skončily nezdarem a k určité změně v postavení Andalusie došlo až během období první republiky, kdy byly r. 1873 ustaveny nezávislé kantony v Malaze, Jérezu, Seville, Cádizu aj. K jejich sjednocení do připravované Sociální federativní republiky Andalusie však již pro pád republikánského zřízení a nezralost podmínek nedošlo. Z tohoto období patrně pochází i vlajka Sevilly (zelený a bílý vodorovný pruh), kterou nám laskavě poskytl náš varšavský spolupracovník J.Miller.

Kantonalismus však přesto výrazně podpořil národnostní uvědomování Andalusanů a vycházeli z něj i autonomisté soustředění kolem Infanteho na začátku tohoto století. Na tzv. Andaluském kongresu r. 1918 ve městě Ronda přijali autonomisté i rozhodnutí o symbolech samosprávného andaluského státu, o který usilovalo. Blas Infante navrhl několik variant andaluské vlajky +/, ale přijat byl až jeho třetí návrh - list rozdělený na zelený, bílý a zelený vodorovný pruh. Symboliku svého návrhu vysvětlil jednak sám Infante, jednak symboliku vlajky připomíná i andaluská hymna. Podle Infanteho má bílá připomínat domy a zelená pole andaluského lidu, pro který, jako pro mírumilovný a humanistickými ideály prodchnutý národ, jsou tyto barvy nejpřiléhavější. O symbolice andaluské vlajky vypovídá také hymna, která ve své první sloce říká:" La bandera

---

+/ Návrh tvořený černým, červeným, zeleným a bílým vodorovným pruhem byl odmítnut, protože červená a černá mohly být spojovány s anarchismem, černo-zeleno-bílá varianta byla delegáty odmítnuta z estetických důvodů.

blanca y verde - Vuelve tras siglas de guerra - A decir paz y esperanza - Bajo el sol de nuestra tierra "(Vlajka bílá a zelená se vrací po staletích válek, aby zvěstovala mír a naději pod sluncem naší země).[5] Zeleno-bílá kombinace barev andaluské vlajky, zcela výjimečná ve španělské heraldice, může být i vyjádřením tradičního granadského znaku - zeleného granátového jablka s červeným jádřincem na stříbrném štítu. Tyto prvky svého osobního emblému použil již kastilský král Jindřich IV.(1454-1474), tedy ještě před obsazením Granady a jde zřejmě o vyjádření lenní podřízenosti Granady Kastilii.[6] Granátové jablko se dosud objevuje na provinčních erbech Granady a Almeríe a některé prameny (např. Flagmaster č. 17) uvádějí i použití symbolu žlutého granátového jablka na červenémlistu u vlajky levicového separatistického hnutí v Andalusii.

Po kongresu v Rondě se andaluská vlajka používala na veřejných mítincích, pronikala do povědomí představitelů obecní i provinční správy a zejména zásluhou Infanteho následovníků v Socialistické straně Andalusie (Partido Socialista de Andalucía) - která byla založena r. 1966 a andaluské vlajce dala i politickou symboliku vyjadřující program strany (zelená představuje maurskou tradici rozhodování klíčových otázek na lidových shromážděních a bílá symbolizuje mír a parlament) - se stala všeobecně známou.[7] Na veřejnosti se objevovala stále častěji, nejrozšířenější však bylo její použití na již zmíněném Dni Andalusie, jak o tom svědčí i např. snímek z manifestace za poskytnutí autonomie v Malaze, otištěný v Mladé frontě ze 7.12.1977 (dokumentační materiál ČTK č. 282754/8). Andaluská vlajka se na snímku objevuje v desítkách exemplářů, mj. i s nápisy ANDALUCÍA nebo POR LA AUTONOMÍA DE ANDALUCÍA na prostředním bílém pruhu, se symbolem srpu a kladiva v horním rohu či bílými písmeny U.J.C.E. v dolním zeleném pruhu.

Třebaže na Andaluském kongresu v Rondě r. 1918 přijali autonomisté i znak Andalusie odvozený od městského erbu hlavního města oblasti Cádizu [7], v současné době se používá složeného znaku Andalusie, který na svém štítě nese znaky jednotlivých provincií, seřazené do dvou řad.[7] První pole obsahuje znak Córdoby (na stříbrném poli červený lev se zlatou zbrojí a korunou, lem obsahuje 18 polí,

ŠPANĚLSKO
FRANCIE
Baskicko
Asturie
Galicie
ANDORRA
L.
Navarra
Kastilie-León
Aragonie
Katalánsko
Madrid
PORTUGALSKO
Estremadura
Kastilie-La Mancha
Valencie
Murcie
Baleáry
Andalusie
/L.=Lilivia (kat.)/
GIBRALTAR
Ceuta (and.)
Melilla (and.)
MAROKO
Kanárské ostrovy

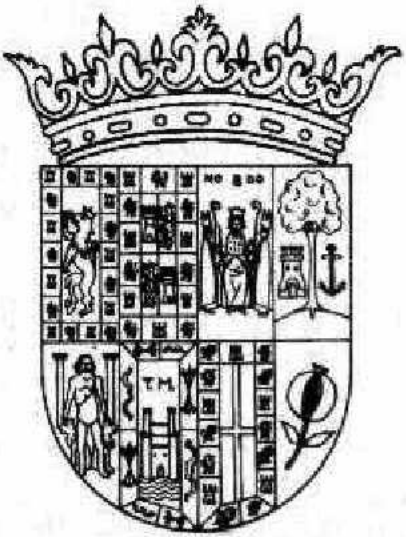

ANDALUSIE

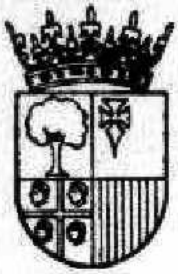

ARAGONIE

ASTURIE

BALEÁRY

BÁSKICKO

ESTREMADURA

GALÍCIE

na nichž se opakuje zlatý hrad na červeném poli a červený lev na stříbrném poli), na druhém se objevuje provinční znak Jaénu (štít čtvrcen: 1. a 4. červené pole nese zlatý hrad, na 2. a 3. poli stříbrné barvy je červený lev, totéž se střídavě objevuje na 14 polích lemu) a třetí pole andaluského regionálního znaku připomíná Sevillu (na trůnu sedící král v hermelínu, po stranách dvě postavy biskupů ve zlatém rouchu, pole znaku je stříbrné). Na čtvrtém poli bílé barvy zelený strom vyrůstající z hnědé půdy a obklopený zlatou kotvou a hnědým hradem připomíná provincii Huelva. Na pátém poli se objevuje znak Cádizu - na stříbrném štítu bíle oděná postava Heraklova se dvěma lvy v přirozených barvách mezi dvěma modrými sloupy. Provincie Málaga je svým znakem zastoupena na šestém poli stříbrné barvy - hnědý hrad na modrých vlnách s písmeny TM, světlemodrý lem nese střídavě červený svazek šípů a červené jařmo. Almerijský znak se objevuje na sedmém poli andaluského znaku a tvoří jej stříbrný štít s červeným svatojiřským křížem, lem rozdělen na 15 polí, v nichž se střídavě opakuje zlatý hrad na červeném poli, červený lev na poli stříbrném a zelené granátové jablko s červeným jádřincem na rovněž stříbrném poli. Granada je na andaluském emblému zastoupena stříbrným štítem se zeleným granátovým jablkem s červeným jádřincem, který tvoří poslední, osmé pole tohoto komplikovaného znaku. [8]

Další španělskou oblastí s autonomním statutem je od 12. března 1978 A r a g o n i e (někdy se užívá i názvu Aragon či Aragonsko), která měla samosprávu získat již ve 30. letech za Španělské republiky, ale zřízení autonomie tehdy znemožnil fašistický převrat. Jde o méně obydlenou a relativně zaostalou oblast provincií Huesca, Teruel a Zaragoza na rozhraní dvou průmyslových středisek země, Katalánska a Baskicka, kterou má udělení statutu podpořit v obraně proti expanzivním snahám obou hospodářsky vyspělejších sousedů.

Ve španělské historii měla Aragonie (Aragón, 47 669 km^2, 1,1 mil. obyvatel, Zaragoza) klíčové postavení při vytváření novodobého španělského státu. Království aragonské bylo založeno r. 1035, kdy navarrský panovník Sancho III. (asi 1000-1035) odkázal svému třetímu (nelegitimnímu!) synovi Ramirovi I. (1035-1063) malé pyrenejské hrabství

Aragón, které se výboji do sousedních oblastí v průběhu 11. a 12. stol. rozšířilo na významné království. Roku 1045 si Aragón mj. připojil sousední království Sobrarbe a Ribargorza, později na čas i samotnou Navarru (1076--1134). V r. 1118 aragonská vojska obsadila Zaragozu, hlavní město Almorávidského království, v letech 1137 až 1162 dobyla Katalánsko a r. 1179 si na základě dohody s Kastilií obě království rozdělila další území ve středním a východním Španělsku, která dosud ovládali Arabové. Významným úspěchem aragonské expanze bylo vytvoření personální unie s politicky, hospodářsky i kulturně vyspělejšími státy na východním pobřeží Pyrenejského poloostrova, hrabstvím katalánským s hlavním městem Barcelonou (r. 1162) a maurským královstvím Valencie (r. 1238). Aragonské výboje se ovšem neomezovaly pouze na Pyrenejský poloostrov - v průběhu 13.-15. století si Aragonie podmanila Sicílii (1282-1296), Sardínii (1324), Baleáry (1349) a Neapolsko (1443).

Velký vliv v aragonské monarchii v období 12.-15. století měla barcelonská dynastie Berengarů, která také pro Aragonii zavedla katalánský emblém červených kůlů na zlatém štítě. Hrabě katalánský Ramón Berengar IV. (1131-1162), s jehož jménem jsou také spjaty první údaje o katalánském znaku a vlajce (viz Vexilologie č. 26, str. 410-413), se oženil s aragonskou infantkou Petronillou, která po smrti svého otce Ramira II. (1134-1137) stala královnou Aragonie. Jejich syn, který jako Alfonso II. vládl Aragonii i Katalánsku v letech 1162-1196, se pak stal zakladatelem nové dynastie zvané barcelonská. Katalánským rodem Berengarů byl aragonský královský dvůr ovládán až do r. 1410, kdy barcelonská dynastie vymřela, a přes silný odpor katalánské šlechty byl novým králem zvolen kastilský princ Ferdinand I. z Trastámary (1412-16). Tento politický krok Aragonie přispěl významnou měrou ke spojení dvou nejsilnějších monarchií Pyrenejského poloostrova - Aragonie a Kastilie - v r. 1479.

Stejně jako v dalších územích, které ovládal aragonsko-barcelonský rod Berengarů +/, také v Aragonii se od 12. stol. používalo znaku a praporců s červenými kůly na zlatém poli. 9/ Zatímco vytvořením personální unie se katalánský

+/ Tento emblém se dále objevuje na znacích Valencie, Baleár, Andorry a Roussillonu (Francie).

symbol objevil jako znak Aragonie za vlády Ramóna Berengara IV., někteří španělští heraldici trvají na tom, že v Katalánsku se objevil již dříve, a to za vlády barcelonského hraběte Ramona Barengara III. (kolem r. 1125). Na jeho erbu prý tři červené kůly představovaly Barcelonu, Besalú a Provenzu. Když byl později k aragonsko-katalánskému soustátí připojen Rosellón (r. 1172) a Valencie (r. 1238), byly na aragonskou vlajku přidány další dva červené pruhy. Za vlády Pedra III. (1276-1285) byl počet pruhů opět zredukován na tři, připojením Sicílie (1282-1296) byl emblém rozšířen o čtvrtý červený kůl. [1] Kolísání počtu pruhů na aragonské vlajce v různých dobových dokladech však není jenom odrazem připojování dalších území k Aragonii, často bylo ovlivněno pouze velikostí erbů nebo praporů, na nichž byl emblém Aragonie použit. Ve 14. stol. je např. z atlasu dokumentována vlajka s pěti vodorovnými pruhy (červený, žlutý, červený, žlutý a červený) stejné šíře, [10] která však může také vyjadřovat připojení hrabství Urgel r. 1336. Červeno-žluto-červená trikolóra Aragonie byla také vzata za list první španělské vlajky z r. 1793, zatímco další dvě hlavní oblasti království, Kastilie a Leon, jsou na ní reprezentovány svými znaky. [11]

Od historického znaku i praporu Aragonie jsou odvozeny i vlajky různých regionálních hnutí mimulosti i současnosti. Tak např. ve 30. letech konzervativní politické síly Aragonie používaly vlajku se čtyřmi červenými svislými pruhy na žlutém listu, zatímco levicoví autonomisté se klonili k vlajce s vodorovnými pruhy a aragonským znakem uprostřed nebo (po vzoru levicových stran v Katalánsku a Valencii) přidávali ještě k žerdi svislý modrý pruh, do něhož na znak podpory myšlenky federalismu vkládali tři červené pěticípé hvězdy. Na začátku r. 1977 proto probíhaly v aragonské veřejnosti diskuse o tom, jak má aragonská regionální vlajka po očekávaném udělení vnitřní samosprávy vypadat. Z řady variant (např. vlajka uváděná v 11. Flaggenmitteilungen G.Matterna z 13.10.1977 je pouze jedním z návrhů heraldické společnosti) byl dne 27. května 1977 provinčním zastupitelstvem Zaragozy vybrán návrh prof. Ángela Camellase, který byl později schválen i ve zbývajících aragonských provinciích Huesca a Teruel. Dnes regionální vlajku Aragonie tvoří list

o poměru stran 5:7, rozdělený na 9 svislých pruhů střídavě žlutých a červených, o vzájemné šířce 10:7:10:7:10:7:10:7:10. Při žerdi přiléhá další bílý pruh, dvakrát širší než žluté pruhy, s červeným křížem sv. Jiří. Ten je jedním z tradičních aragonských symbolů a objevuje se i ve znaku této oblasti. Podle výkladu autora vlajky prof. Camellase červenou a žlutou barvu jako barvy papežské přijala Aragonie na znamení vděku římskému papeži Bonifácovi VIII., který sjednal r. 1295 mír s Francií, jenž ukončil nároky francouzského dvora na aragonské území a zaručil tak další existenci samostatné Aragonie. [1] / Camellasův výklad barev aragonské vlajky ovšem časově nekoresponduje se vznikem katalánského znaku, od kterého je odvozena.

Katalánský emblém čtyř červených kůlů na zlatém poli se také jako tradiční aragonské znamení objevuje na regionálním znaku Aragonie. Obdobně jako v případě Andalusie se jedná o znak složený (čtvrcený), nespojuje však emblémy jednotlivých provincií, ale tradiční prvky aragonské heraldiky. Vedle již zmíněného znaku katalánského ve 4. poli jsou to tři aragonské kříže. Kříž Sobrarbe na 1. poli zlaté barvy tvoří zelený strom na zeleném pažitu, nad nímž je umístěn červený kříž, a připomíná vítězství křesťanských Aragonců nad maurskými vládci r. 1045. Také bílý kříž v pravém horním rohu 2. modrého pole aragonského znaku připomíná vítěznou bitvu, a to bitvu křesťanů vedených prvním historicky doloženým vévodou navarrským Sancho Iñigo Jimenezem z Aristy (asi 840-852) nad Maury u Arahuestu v polovině 9. stol. Bitvu u Alcorazu, v níž aragonský král Pedro I. (1094-1104) porazil 25. listopadu 1096 spojená vojska čtyř maurských králů, připomíná 3. pole aragonského znaku - červený kříž Pedrova patrona sv. Jiří na bílém poli, mezi jehož ramena byly umístěny hlavy čtyř poražených maurských králů. Tento emblém se později stal známým znakem Sardínie a bez maurských hlav se objevuje i na aragonské regionální vlajce. [1]/

Velmi silné hnutí za udělení vnitřní samosprávy v severošpanělské A s t u r i i (Asturias, 10 565 km^2, 1 mil. obyvatel, Oviedo) dosáhlo výrazného úspěchu 10. října 1978, kdy španělská vláda schválila dekret o přiznání dočasné autonomie této španělské historické oblasti. Asturie má v tomto směru již pokrokovou tradici z období Španělské republiky, kdy byla r. 1934 v Asturii ustavena dělnická

vláda, řídící široké lidové povstání proti nastupující reakci. I když tento revoluční čin asturského lidu byl v patnácti dnech zdecimován armádou smutně proslulého generála Franka, dlouho setrvával v povědomí Astuřanů a podněcoval i jejich snahy o autonomii a demokratizaci vnitřního života v celém Španělsku.

Mezi historickými oblastmi Španělska má Asturie primát nejstaršího a v době maximálního rozsahu maurské moci na poloostrově také jediného nezávislého křesťanského království v této oblasti. Asturské království bylo založeno kolem r. 718 v nepřístupných horách severozápadního pobřeží Pyrenejského poloostrova několika visigotskými šlechtici, kteří se sem stáhli před muslimskou invazí a v bitvě u Covadongy r. 718 maurské oddíly porazili. Jejich předák Pelayo Dobyvatel (718-737) se stal zakladatelem a prvním panovníkem království, za jehož středisko zvolil Cangas de Onís. Nově vzniklé království, vycházející z křesťanských visigotských tradic, nejen úspěšně odolávalo opakovaným útokům emírovy armády, ale naopak stále rozšiřovalo své území. Za vlády Alfonsa I. Katolíka (739-757) byla do království včleněna Galicie a Cantabrie, jeden z jeho nástupců a nejvýznamnější asturský král Alfonso III. Veliký (866-910) posunul hranice Asturie k řece Duero na jihu, ke Coimbře na jihozápadě a k Burgosu na jihovýchodě. Asturští králové, kteří svůj původ odvozovali přímo od posledních křesťanských vládců poloostrova - Visigotů - a považovali se za přímé dědice tradic visigotské monarchie, zdůrazňovali nejen své následnictví, ale i svou povinnost podporovat obnovu křesťanské vlády nad celým Španělskem. V boji s Kordobským emirátem dovedně využívali i pomoci křesťanských Mozarabů uprchlých před náboženským pronásledováním z emirátu, kteří vojenskými posádkami zajistili a spolu s ostatními obyvateli království zabydleli ohrožované oblasti na jih od asturských hor.
Velký význam při vytváření národní a náboženské svébytnosti Asturie mělo odkrytí hrobu sv. Jakuba v Compostele v Galicii r. 830. Svatyně, která byla potom na místě údajného hrobu tohoto středověkého světce zřízena, se stala duchovním střediskem celého národa a její význam dokonce přesahoval hranice království. V samotné Asturii se hrob sv. Jakuba a legenda kolem tohoto světce staly symboly národní jednoty a dodnes se jejich vliv projevuje např.

i v regionální symbolice. Křesťanský kult sv. Jakuba nejen ještě více zdůraznil tradici asturských vládců, ale dal i duchovní náboj zahájené rekonquestě Pyrenejského poloostrova. V 10. stol. se již správa stále většího území ze strategicky položeného Oviedu, které se hlavním městem stalo ve druhé polovině 8. stol., stala neúnosnou a král Garcia I. (910-914) proto r. 914 přenesl své sídlo na jih, do nově založeného Leónu. Dal tak vzniknout novému království, které vlastně nominálně ukončilo existenci královské Asturie. Když v Leónu získali rozhodující vliv Kastilané, kteří León r. 1230 definitivně připojili ke kastilské koruně, zřídil jejich král Jan I. (1379-1390) v Asturii r. 1388 knížectví a jeho vládcem ustanovil svého nejstaršího syna Jindřicha. Od těch dob přežívá asturské knížectví ve španělské monarchii a tradičně bývá titul asturského knížete udělován královu prvorozenému synovi (v nynější době ovšem čistě symbolicky), což upomíná mj. na titul princ waleský nástupce trůnu ve Velké Británii.

Silná náboženská tradice podpořená kultem sv. Jakuba z Compostely se projevuje i v asturské regionální symbolice. Asturští autonomisté proto dnes vystupují pod vlajkou odvozenou od historického znaku oblasti, připomínajícího křesťanské tradice země. Podle nejnovějších pramenů tvoří vlajku Asturie modrý list se žlutým jetelovým křížem uprostřed. [17] / Tato podoba asturské vlajky koresponduje jak s provinčním praporem Oviedu uváděným J.Millerem (kříž je přidržován z každé strany bílým andělem stojícím na obláčku), tak s vlajkou připisovanou Asturii G. Matternem. [16] / Tutéž vlajku uvádí i Flag Bulletin. [1] /

Regionální znak Asturie tvoří modrý štít se zlatým křížem a řeckými písmeny alfa a omega pod oběma rameny kříže. [1] / Asturský regionální znak se objevuje i v pravém poli erbu města Oviedo, jehož levá tmavomodrá polovina nese opět zlatý kříž, tentokrát však doplněný o dva klečící anděly. [8] /

Další ze španělských oblastí, které byly do jednotného Španělska začleněny prostřednictvím aragonské rozpínavosti, jsou i B a l e á r y, kterým byl prozatímní autonomní statut přiznán 2. června 1978. Baleáry (Baleares, 5 014 km^2, 560 tis. obyvatel, Palma de Mallorca) se tak staly nejmenší autonomní oblastí v rámci Španělského království.

Jejich historie sahá do dob římské impéria, kdy byly významnou základnou při plavbě na Pyrenejský poloostrov a do Atlantiku. V letech 903-1031 byly součástí Kordobského kalifátu, po jeho rozpadu dosavadní guvernér ostrovů Muchalib prohlásil svou nezávislost r. 1032. Později však byla tato vzpoura potlačena a ostrovy znovu připadly Almerávidskému království, jehož součástí (tehdy ještě coby království Zaragoza) měly být již od rozpadu ústřední maurské moci na poloostrově (tzv. vzpoury "taifas"). V r. 1075 se podobný pokus o odtržení ostrovů z vlivu zaragozských králů, ale již r. 1115 je potvrzena, že Baleáry opět tvoří součást Almerávidského království. I když je o rok později pořádaná Velká křížová výprava barcelonského hraběte částečně úspěšná a tisíce křesťanských otroků na ostrovech jsou osvobozeny a maurské pirátské základny zničeny, maurská vojska rychle obnovila svou moc a zabránila odtržení Baleár od maurských držav. Konec maurskému panství na ostrovech učinil až o více než sto let později aragonský král Jaime I. Dobyvatel (1213-1276), který r. 1235 obsadil Menorku a o čtyři roky později i největší ostrov Baleár Mallorku a Ibizu. Ostrovy byly přičleněny k Aragonii, po smrti Jaime I. v r. 1276 však spolu s dalšími dobytými aragonskými oblastmi (Montpellier, Roussillon a Cerdagne) připadly jako poloautonomní Království Mallorca Jaimemu synovi, který jako Jaime II. vládl novému státu z jihofrancouzského Perpignanu v letech 1276-1311. Na aragonský stolec zatím usedl Pedro III. Katolický (1276-1285) a samozřejmě usiloval o návrat souostroví pod ústřední aragonskou vládu. Ke sjednocení obou států však za vlády Jaime II. nedošlo a ani jeho nástupce na trůně králů Mallorky Sancho I., který aragonského krále podporoval a aragonský emblém přijal dokonce za prapor své monarchie, si nedovolil Baleáry k Aragonii opět připojit. Stalo se tak fakticky r. 1349, kdy proaragonský král Mallorky Jaime III. zemřel a v poslední vůli se vzdal trůnu za své potomky ve prospěch aragonského krále Pedra IV. Tak fakticky skončila existence autonomního království Mallorca, neboť tento titul převzal aragonský král. S otcovým rozhodnutím však nesouhlasil legitimní následník uvolněného trůnu Jaime IV., který se pokusil vzepřít aragonské moci, byl však zatčen. I když se mu podařilo z vězení r. 1362 uprchnout a pokračovat v boji proti aragonským uchvatitelům, po jeho smrti r. 1375 byly

ostrovy a další součásti království Mallorce definitivně začleněny do Aragonie.

Když bylo dobytím největšího baleárského ostrova Mallorky v r. 1239 vytvořeno království Mallorca, přijal jeho (a aragonský král) Jaime I. pro toto území vlastní vlajku. Ta byla stejně jako emblém Aragonie pruhovaná, tvořilo ji však deset svislých pruhů v barvě střídavě zelené a černé. Symbolika barev není potvrzena, jde však o barvy muslimské a na Baleárách v té době běžné.[12] Tuto vlajku používalo království Mallorka až do r. 1312, kdy na základě žádosti delegace místních správních úředníků (tzv. jurados) z města Palma de Mallorca i celého ostrova král Sancho I. 14.prosince 1312 vydal dekret o nové vlajce království. List vlajky tvořilo devět střídavě žlutých a červených vodorovných pruhů, ke kterým byl k žerdi přidán svislý pruh purpurové barvy s bílým hradem Almudaina, jehož podélná osa je rovnoběžná s žerdí. Hrad na purpurovém poli symbolizoval město Palma de Mallorca a ostrov, podle něhož mělo království svůj název, žluto-červený list pak připomínal svrchovanou moc aragonských králů. 12) Vlajka de jure zanikla r. 1375, kdy království zaniklo a stalo se součástí aragonie. Tato stará vlajka Mallorky o mnoho staletí přežila monarchii, pro níž byla určena a i nyní je po drobné úpravě symbolem autonomistického hnutí na Baleárách. Třebaže námořní vlajka Baleár z poloviny 18. stol. nese na bílém listu čtvrcený znak Mallorky (a celých ostrovů) s korunou a dvěma zkříženými modrými vlajkami [13], náš varšavský spolupracovník dokládá J. Miller jako vlajku Baleár bývalou vlajku království Mallorca, jejíž svislý pruh je však modrý a nese žlutou kresbu hradu Almudaina. Ke změně barev došlo zřejmě při polepšení baleárského znaku, od něhož je vlajka odvozena.

Také baleárský znak prošel několika změnami; z původního erbu palmy na štítu neznámých barev [14], který připomínal založení města Maury jako "místa míru" (palma je v arabské symbolice vyjádřením míru a pokoje), byl r. 1312 udělen městu Palma de Mallorca nový znak, který se stal i znakem celého ostrova a království. Tak jako vlajka, která byla od něj odvozena, nesl symbol hradu a aragonský královský emblém čtyř kůlů. Jak už bylo uvedeno u námořní vlajky Mallorky z 18. stol., ve čtvrcené podobě se objevuje i na této vlajce. Pokud jde o současnou podobu baleárského znaku, uvádějí starší prameny [8] jako provinční znak Baleár čtvrcený štít (1. a 4. pole: 4 červené svislé pruhy na zlatém poli, 2. a 3. pole: hnědý hrad na

světlemodrém štítu). Podle novějších dokumentů [7] však regionální znak Baleár tvoří katalánsko-aragonský štít zlaté barvy se čtyřmi červenými kůly, přes který je položeno kosmé modré břevno. Vzhledem k tomu, že Baleáry jsou zároveň jak provincií tak oblastí a nelze proto připustit existenci odlišného znaku provinčního a regionálního, domníváme se, že novější podoba balearského znaku byla přijata nedávno a je v současné době platná.

Oblastí Španělska, které byl autonomní statut přiznán jako jedné z prvních, je B a s k i c k o (Euzkadi, Provincias Vascas, 7 261 km², 1,9 mil. obyvatel, Bilbao), o jehož vlajce jsme pojednali již ve Vexilologii č. 27, str. 428-434. Novější informace však potvrzují, že do autonomního Baskicka nebyla 30. prosince 1977 zahrnuta i historicky konzervativní Navarra [15], která tvořila součást autonomního Baskicka v letech 1936-1937, ale po jeho zániku nebyla do oblasti Baskicka zahrnována a byla uváděna jako samostatná oblast. Také počet členů generální rady (15), který má jako u ostatních oblastí vyjadřovat paritní zastoupení dosavadních provincií, svědčí o tom, že autonomii získala jen Álava, Guipuzcoa a Vizcaya. Proto také regionální znak Baskicka [7] je dvakrát štípen a nese emblémy těchto tří provincií. První pole představuje znak provincie Guipúzcoa: rozpůlen, horní pole opět svisle půleno (vpravo na červeném poli zlatě oděný král v hermelínu na trůně, vlevo 12 zlato-černých kanonů na červeném poli), dolné stříbrné pole nese tři zelené stromy na hnědé půdě nad modrými a bílými vlnami. Na druhém poli štítu je znak Vizcaye: na stříbrném poli před zlatým křížem zelený strom s bohatými kořeny a nad sebou umístění dva černí vlci nesoucí v tlamě ovce. Znak Álavy se nachází na třetím zlatém poli regionálního znaku Baskicka: na zeleném pažitu hrad, z jehož věže je vztyčena ruka v brnění třímající meč proti lvu ve skoku (vše v přirozených barvách), nahoře přeložená bílá stuha s nápisem JUSTITIA. [8]

Devátou oblastí v pořadí, která získala statut vnitřní autonomie, je E s t r e m a d u r a (Extremadura, 41 602 km², 1,2 mil. obyvatel, Badajoz). Stalo se tak 2. června 1978 a přiznáním samosprávného statutu bylo vlastně poprvé v historii této země přiznáno jejímu lidu právo na státní existenci.

Estremadura, tvořená provinciemi Badajoz a Cáceres na jihozápadě Španělska při hranicích s Portugalskem, totiž ja-

Jako jediná autonomní oblast neexistovala nikdy v historii jako samosprávná politická jednotka a proto i její tradice autonomistického hnutí nebyly nikdy tak silné jako v jiných oblastech. Stala se jedním z prvních území, která obsadili Arabové po svém přistání na březích Pyrenejského poloostrova v r. 711 a byla začleněna do Emirátu (od r.928 kalifátu kordóbského. Po jeho rozpadu se stalo území při hranicích se severními křesťanskými státy předmětem první etapy reconquisty a území za řekou Duero byla podle latinského označení nejzápadnější výspy Římského imperia "terra extrema et dura" (vzdálená a divoká země) nazvána Estremadurou. Tohoto označení použil i král Leónu a Kastilie Alfonso VI. (v Leónu 1065-1072, v Kastilii a Leónu 1072-1109) r. 1086 pro nově dobytá území v nynějších provinciích Salamanca, Segovia a Ávila, která byla později nazývána Starou Kastilií. Ovšem nejen Kastilie se mohla chlubit "vlastní" Estremadurou. Také León v letech tzv. "jižní expanze" 1157-1230 obsadil dosavadní maurské město Badajoz a jeho okolí a nově připojené území nazval také Estremadurou. Ve 12.-13. století byla obě území (tj. kastilská i leónská Estremadura) spravována odděleně oběma královstvími. Teprve sjednocení Kastilie a Leónu r. 1230 pod vládou Ferdinanda III. Svatého (1217-1252) vedlo ke spojení obou částí Estremadury a jejich separátní správa byla zrušena. Území Estremadury bylo zahrnuto do kastilsko-leónského soustátí, v jehož rámci se stalo r.1479 i přímou součástí jednotného Španělska.

Skutečnost, že Estremadura nikdy neměla politickou svébytnost, je zřejmě i příčinou velmi kusých informací o estremadurské separatistické vlajce, která je s největší avděpodobností i regionální vlajkou autonomní Estremadury. ajku, jejíž panarabské barvy připomínají maurskou minulost ně, tvoří list rozdělený na tři vodorovné pruhy o poměru ..rky 1:1:1 v barvě zelené, bílé a černé. Ačkoliv první informace dostupné v Československu uváděly pořadí pruhů černý, bílý a zelený [16] a někteří vexilologové [17] se dosud přidržují této informace, získané obrazové materiály [18] nás přesvědčují o správnosti námi uváděného pořadí pruhů. Barevné fotografie z manifestací ve Španělsku, na níž jsou jasně zřetelné dvě estremadurské separatistické vlajky a jedna vlajka andaluská, potvrzuje jak vzhled vlajky Estremadury, jejíž jméno je červeně napsáno na prostředním bílém

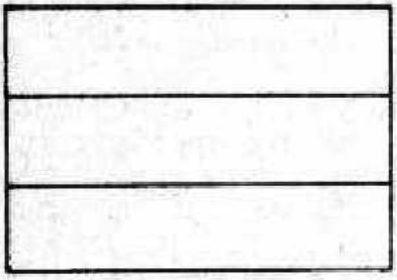

ANDALUSIE

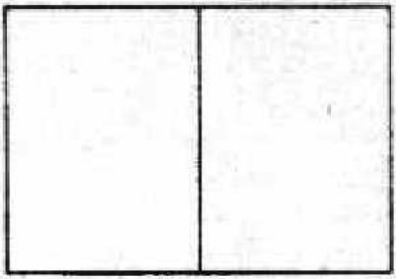

ANDALUSIE (1640)

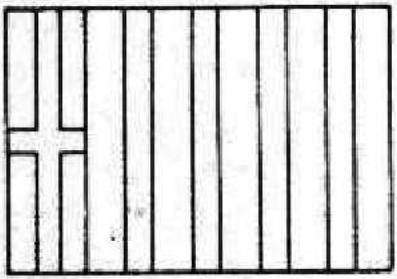

ARAGONIE

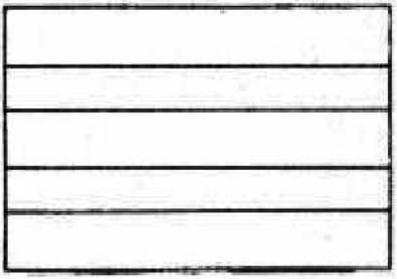

ARAGONIE (XIV. stol.)

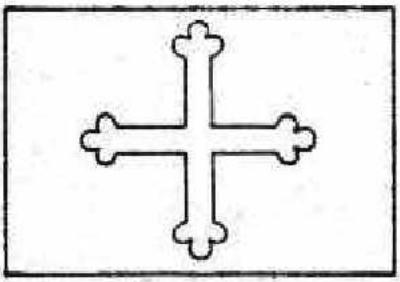

ASTURIE

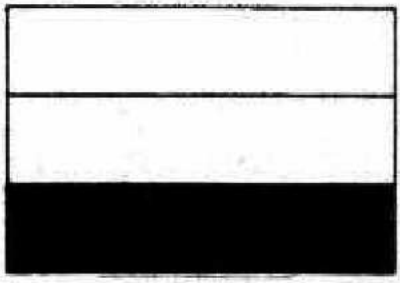

ESTREMADURA

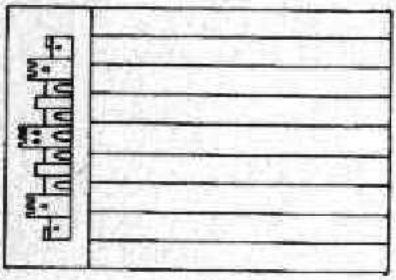

BALEÁRY

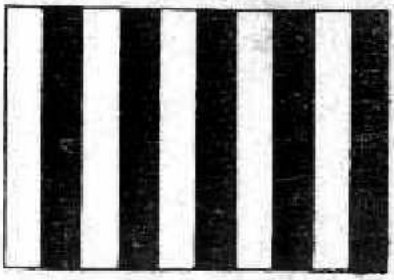

MALLORCA (1239-1312)

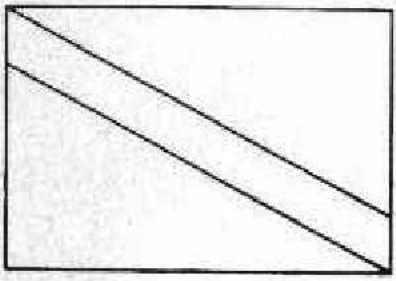

GALICIE

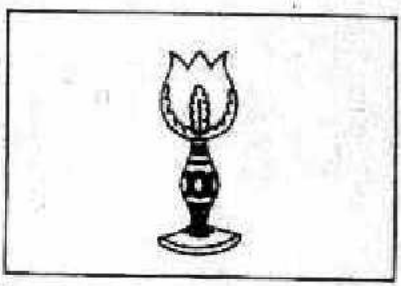

GALICIE (XVII. stol.)

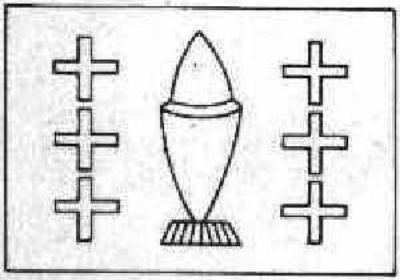

GALICIE (XVIII. stol.)

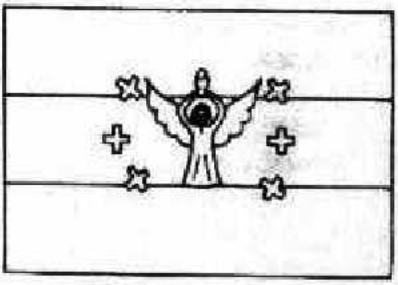

GALICIE (XVIII. stol.)

pruhu jedné vlajky, tak i blízkou příbuznost s vlajkou andaluskou a její symbolikou. Nesmíme také zapomenout, že jeden ze zamítnutých návrhů Blase Infanteho na andaluskou národní vlajku byl tvořen černým, zeleným a bílým vodorovným pruhem! Podle C. Dreyera vznikla estremadurská vlajka kolem roku 1976 s tím, že vzhledem ke krátké době používání se lze někdy ve Španělsku setkat i s estremadurskou vlajkou, jejíž pruhy jsou umístěny vertikálně. Námi uváděný vzhled však dokladují i jiné prameny. [1]

Estremadurský regionální znak tvoří modrý štít na němž nalevo hledící lev přirozené barvy přidržuje stříbrný sloup se zlatou hlavicí, zavinutý do stuhy s nápisem PLUS ULTRA (Ještě něco dále). [7] Jedná se v podstatě o znak provincie Badajoz, která byla i v minulosti střediskem Estremadury. Leónský lev se objevuje také na pravé polovině provinčního znaku Cáceresu; na estremadurském znaku ochraňuje jeden z Heraklových sloupů (Gibraltar) - symbol středověkého konce světa.

Poměrně nejvíce informací se nám podařilo získat o historických i současných vlajkách jedné z nejznámějších samosprávných oblastí G a l i c i e (Galiza - Galicia, 29 434 km^2, 2,6 mil. obyvatel, Santiago). V noci na 12. března 1978 udělila španělská vláda čtyřem provinciím na severozápadě La Coruna, Lugo, Orense a Pontevedra, známým jako tzv. "španělská Bretaň", prozatímní autonomní statut, který jejich obyvatele, Galicijce, opravňuje veřejně užívat své národní vlajky. Obyvatelé Galicie jsou druhou nejpočetnější etnickou skupinou ve Španělsku a v r. 1971 tvořili 7,4 % obyvatel celého království. Jako národ keltského původu, jazykem i kulturou spřízněný se sousedními Portugalci, žádali Galicijci již po řadu let respektování své etnické specifiky, a poprvé od začlenění do sjednoceného Španělska v 15. stol. tak dosáhli nejen kulturní, ale i ekonomické a správní autonomie.

Po rozpadu západořímské říše pod nájezdy barbarských kmenů se na Pyrenejském poloostrově vedle mohutné říše Visigótů vytvořila na severozápadě poloostrova nezávislá říše Svébů (410-585), která byla v 6. stol. pohlcena sousedními křesťanskými Visigóty. Pod vlivem obsazení poloostrova Maury se po porážce r. 711 stáhly zbytky obrojených Visigótů do hor Asturie, kde byl visigótský princ Pelayo Dobyvatel kolem r. 718 zvolen za krále křesťanského státu, který nesl postupně název Asturie (cca 718-791), Oviedo (791-914 podle hlavního města) a León (914-1230, opět podle hlavního města). V 1. polovině

9. století byla do tohoto křesťanského státu začleněna i oblast dnešní Galicie. Za syna oviedského krále Alfonsa III. Velikého jménem Ordoño II. (910-914) pak r. 910 se při rozdělení křesťanského království mezi syny abdikujícího Alfonsa III. Galicie konstituovala coby stát, který připadl Ordoñovi. Ordoño se sice na období 914-923 ujal po svém bratru nově zřízené koruny leónské, nezávislá existence Galicie však trvala až do r. 1071, kdy na nátlak sousedního Leónu byl připojen k jeho území. Jako malé království nemohla Galicie dlouho čelit sousedním velkým státům, Leónu či Portugalsku. Po r. 1369 byla nucena přijmout ochranu kastilského panovníka Jindřicha II. z Trastámary a na čas dokonce prohlásit svým králem i portugalského Ferdinanda I. (1367-1387). Definitivní konec tehdy již formální samostatnosti nakonec udělal rok 1479, kdy byla Galicie definitivně přičleněna ke kastilsko-aragonskému soustátí.

Výrazem galicijského odporu proti nadvládě leónských či portugalských králů a šlechty, jakož i téměř 700 let starým symbolem hrdých Galicijců, je jejich vlajka, jejíž vznik se datuje panováním kastilského krále Alfonsa X. Mladšího zvaného Moudrý (1252-1284). Galicii, která byla součástí Leónu, od r. 1230 již definitivně spojeného s Kastilií, byla udělena vlajka bílé barvy s kosým světlemodrým pruhem, odvozená od historického galicijského znaku. Podle neoficiálního výkladu Galicijského ústředí (Centro Gallego) v Paříži se v moderní době přikládá vlajce tato symbolika: modrý pruh představuje mléčnou dráhu jako cestu k nebi, bílé pole pak symbolizuje mír. 19)

Již ze symboliky galicijské národní vlajky je zřejmé silné náboženské cítění Galicijců, které má hluboké historické kořeny. Vychází ze skutečnosti, že vedle Asturie i galicijská monarchie patřila na začátku 2. tisíciletí k nečetným oporám křesťanství na severu arabizovaného Pyrenejského poloostrova a stala se jedním z duchovních zdrojů křesťanské rekonquesty. Tato morální hodnota Galicie nejen pro šíření křesťanství na poloostrově, ale fakticky i pro vytvoření jednotného španělského státu, který spojovala právě katolizace podrobovaných a znovudobývaných území, byla dána jistě i kultem sv. Jakuba z Compostely, který vznikl právě na půdě Galicie a dosud se silně projevuje mj. i v galicijské vexilologii. Také symbolické pojma-

nování Galicie (el cáliz - špan.kalich), jakož i historický znak s mluvícím znamením - kalichem - jistě upomínají na silný vliv náboženství v zemi. Symbol kalichu se také objevuje na řadě historických galicijských vlajek, které zřejmě existovaly vedle vlajky národní. Ve druhé polovině 17. stol. je např. doložena galicijská vlajka, kterou tvoří červený list se stříbrným zlatem bohatě zdobeným kalichem uprostřed. [20] Již citované dílo W. Smitha [13] uvádí platnost dokonce dvou vlajek Galicie v 18. století. Zatímco námořní vlajka Galicie vychází z úpravy dané královskou válečnou námořní vlajkou (velký znak na bílém listu) a na bílém listu nese zlatý kalich doplněný dvěma svislými řadami (3 a 3) červených křížků, vlajka označená jako "vlajka španělských Galicijců" je již moderní podoby. Tvoří ji tři vodorovné pruhy (červený, bílý a žlutý) přes které je uprostřed umístěn (snad) anděl s rozepjatými křídly, obklopený 6 křížky a v rukách zdvihající kalich s hostií. Z původní červené vlajky ze 17.století byly zřejmě odvozeny barvy (červená, stříbrná a zlatá), upraveny do podoby tří pruhů a doplněny symboly ze znaku provincie Lugo [8]. G. Pasch připomíná jinou galicijskou vlajku [21] s pruhy, u níž sice neuvádí dobu jejího používání, ale vzhledem k použití tří vodorovných pruhů (modrý, červený, žlutý) a k dominující modré barvě, která je i nyní barvou štítu galicijskému znaku, se domníváme, že byla používána později, než obě vlajky dříve uvedené (snad 19.stol.).

Přes existenci řady vlajek odvozených od galicijského emblému si největší oblibu zachovala modro-bílá národní vlajka, která byla ve výše uvedené podobě uznána jako vlajka oblasti a doplňovaná o symboly spojené především s galicijským "rodákem" sv. Jakubem z Compostely je také základem vlajek různých politických stran či seskupení. Motivy, kterými jednotlivé politické strany doplňují národní vlajku, svědčí o všeobecném rozšíření svatojakubského kultu. Např. katoličtí tradicionalisté kladou do středu své vlajky odznak řádu sv. Jakuba - meč, Galicijci pro svou podobu nazývaný "lagarto" (tj. ještěrka). Jeho červená barva prý pochází od arabské krve, když s Maury bojoval významný galicijský představitel reconguisty arcibiskup Rodrigo de Rada. Naproti tomu levicoví nacionalisté sdružení v Galicijském lidovém svazu (Union Popular Gallego) kladou do žerďového pole národní vlajky žlutou mušli a do vlajícího pole modrou hvězdu. Zatímco mušle je spjata s jednou z legend o sv. Jakubovi, modrá hvězda připomíná místo jeho původu (Compostela = hvězdné pole), které

je nyní významným církevním poutním místem ortodoxního Španělska. 19) Jedinou politickou stranou Galicie, jejíž vlajka nepoužívá motivy svatojakubského kultu, je levicový a marxisticky orientovaný Galicijský národní lidový blok (Bloque Nacional Popular Gallego), který klade do středu galicijské národní vlajky červenou pěticípou hvězdu. 22). Tato politické seskupení, sdružující kromě již uvedeného UPG i Galicijské národní lidové sdružení (Asociación Nacional Popular Gallego, ANPG), je jedinou politickou skupinou, která usiluje o udělení plné nezávislosti Galicii.

Galicijský regionální znak tvoří modrý štít se stříbrným zlatě zdobeným kalichem (mluvící znamení) a stříbrnou hostií. Po obou stranách kalichu je po třech pod sebou umístěných červených křížcích, sedmý je nad kalichem. 7) Celý galicijský znak se kromě červených křížků objevuje i na znaku provincie Lugo, 8) jejíž stejnojmenné hlavní město bylo dříve správním centrem celé Galicie.

(pokračování)

NOVINKY Z POVOLŽSKÉHO KLUBU

V únoru letošního roku dostal Povolžský vexilologický klub nového patrona - katedru historie KSSS při saratovském lékařském institutu. V témže měsíci vyšlo 3.číslo Flagu. Kromě úvodníku O.I.Tarnovského Vlajka a současnost přináší zpravodaj články A.A. Makejeva o rudém praporu a o historickém praporu Tallinu, práci M.N.Vadbolského nazvanou O významu heraldických symbolů na gruzínských praporech a standartách, stať J.M.Kuraseva Historie Mikronesie a jejích vlajek a kromě řady drobných zpráv i článek L.N.Strelcova Vlajka a barva, kde se autor snaží specifikovat barvy používané na vlajkách. 3.číslo přináší rovněž pokračování seriálů o vlajkách popsaných v krásné literatuře a o vexilologických společnostech. Československé vexilology potěší skutečnost, že na 5.a 6.straně je otištěn článek věnovaný historii a činnosti našeho klubu. V dubnu oslavili saratovští vexilologové 60. výročí přijetí první sovětské vlajky. V aule saratovské univerzity byla k tomuto jubileu uspořádána vexilologická před-

páška o historii sovětských vlajek. V polovině letošního roku se zvětšila i členská základna, přihlásili se tři noví dopisovatelé, a tak s klubem nyní spolupracuje již 35 sovětských vexilologů.

abr

VLAJKY SVOBODY

ZIMBABWE

Poněkud nejasná situace se v poslední době vytvořila kolem vlajky Afrického národního svazu Zimbabwe (ZANU), která je zároveň i symbolem osvobozeneckých ozbrojených sil Vlastenecké fronty. Podle informací z oficiálního tiskového orgánu ZANU, Zimbabwe News, vlajku tvoří čtyři soustředné obdélníky - od vnějšího k vnitřnímu zelený, žlutý, červený a černý - široké 1/9 šířky vlajky, pouze vnitřní černý obdélník je široký 1/3 šířky listu. (FM 024) Tato informace tedy mění nejen původní zprávu z Vexilologie č. 18, str. 233, ale i její doplnění ve Vexilologii č. 29, str. 469. Vzhledem k tomu, že tato variantu vlajky ZANU potvrdil již dříve i G. Mattern ve svých 23. Flaggenmitteilungen a barvy vlajky identifikoval jako panafrické, lze mít tuto informaci za konečnou.

-jm-

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilologického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova 20, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen p o u z e členům klubu. Toto číslo připravili ing.J.Martykán, dr.L.Mucha, PhC.P.R. Černý a ing.M.Brožek. Výtvarně spolupracoval ing.M.Kroupa, mapu nakreslil P.Fojtík.

Prosinec 1978 č.30